

ju«. Ali to je još besmislenije i protiv njegovih vlastitih osnova. U petom poglavlju treće knjige sam nas je učio: εὐποροῦσι μὲν γὰρ ὀλίγοι, bogatih je malo. Puk pak, koji posvuda zove πολλοί, mnogima, siromašan je. Prema tome, nije moguće da πολλοὶ εὐποροῦντες, mnogi budu bogati, nego οἱ ὀλίγοι, malobrojni, 5 po kojima kaže da je i izveden naziv *oligarhija*: »Besmisleno je i reći da postoje dvije države, ona oligarhijska bogatih i <ona> siromašnih.« Ne navodi, ipak, nijedan uzrok te besmislice, jer kada povezuje: »Jer što bi ona bila više <takva> od lakonske ili bilo koje druge?«, time ne čini Platonovu izreku manje istinitom; 10 ne kaže, naime da je ona to više, nego druge, nego samo navodi da je takva oligarhija. To je na drugom mjestu potvrdio i sam Aristotel.

Dodaje: »Iako je mnogo uzroka zbog kojih nastaju promjene, navodi samo jedan.« Mi kažemo da Platonu nije bila namjera da istraži sve promjene ili sve uzroke promjena, a onaj jedan uzrok koji navodi pridonosi njegovoj namjeri; a ta je bila da pokaže pogreške kojima ona državna uređenja odstupaju od najboljega. Nastavlja: »Jer rastrošni i iscrpljeni lihvom postaju siromašni, kao da su svi u početku bili bogati.« Platon sigurno ne pretpostavlja 20 da su svi u početku bili bogati, nego kaže da je prvo zlo »Dopustiti prodati sve svoje i <dopustiti> drugome da stekne njegova dobra.« – a ima ih <dobara>, naravno, ili mnogo ili malo. I kad većina građana postane takva, mijenja se vlast i nastaje demokracija, za koju i Aristotel kaže da se sastoji od siromašnih, i po- 25 učava da od oligarhije jednom nastaje demokracija. Platon to ne poriče: »Kad neki od vođa izgube imovinu, teže za prevratom.«